

Stockholm 6 december 2021

Inspel till KRAVs förslag på visionära målbilder, version 2

Djurskyddet Sverige tackar för möjligheten att komma med synpunkter på dokumentet. Vi har valt att fokusera på generella kommentarer och har begränsat oss till delen om djurvälstånd. Förändringarna sedan det första förslaget har tyvärr gjort dokumentet mindre tydligt och ambitiöst, vilket är beklagligt. Djurskyddet Sverige anser att KRAV har en viktig roll att spela både gällande ett rigoröst djurskyddsregelverk, men också som en spjutspetsfunktion för att påverka utvecklingen inom djurskydd framåt. Det är därför av största vikt att detta dokument är tydligt och ambitiöst.

Visionär målbild för djurvälstånd

Djurskyddet Sverige anser att denna behöver utvecklas. Vi är självklart eniga i att robusta raser och uppfyllda beteendebestånd är viktiga, men det blir en mycket begränsad vision. Djurvälstånd är mer än att endast tillgodose djurens beteendebestånd, även om detta är en viktig del, och KRAV bör framhäva alla delar av en god djurvälstånd. Vi föreslår att den visionära målbilden utgår ifrån de fem domänerna och/eller fem friheterna så att alla delar av djurvälståndsgreppet får en plats i visionen.

Fördjupning

Som tidigare nämnts så är djurvälstånd mer än beteendebestånd och en robust avel. Detta borde speglas även i fördjupningen.

Angående beteendebestånd så kan beskrivningen tolkas som att sociala behov, födosök och fortplantning är de enda beteendebestånd som finns. Det bör tydliggöras att detta är exempel. Det bör också tydliggöras att beteendebestånden är mycket olika för olika djurslag och detta måste tas hänsyn till. Till exempel så har en omnivor ett mycket stort behov av att söka föda och undersöka sin omgivning, medan en herbivor har kan ha andra behov. Utöver detta är både ”födoinsamling” och ”fortplantning” inte optimala ordval. Istället kan till exempel begrepp som ”behov relaterade till att äta och söka föda och ta hand om sina ungar” användas. Att samla in föda görs sällan eller aldrig av de djur som hålls för produktion och fortplantning är relativt ovanligt att ett produktionsdjur någonsin får utlopp.

Angående raserna så är det inte endast näringsbehoven som är svåra att tillgodose i den ekologiska produktionen. Raser som selekterats för ett ensidigt mål om en hög produktionsnivå kan heller inte alltid bete sig naturligt, till exempel har de snabbväxande slaktkycklingarna svårt att använda sig av sittpinnar eller fullt utnyttja en rastgård. Liknande exempel finns mest troligt även inom andra produktionsformer. Detta kan alltså förhindra ambitionen om att djuren ska leva i en miljö som ger dem utlopp för viktiga och naturliga beteendebestånd. Dvs. mer robusta raser med en mer anpassad produktionsnivå skulle leda till större möjligheter att bete sig naturligt.

Angående slakt och bedövningsmetoder så har utvecklingen av stress- och ångestfria bedövningsmetoder startat, men är inte klar vilket texten kan tolkas som. Det bör vara en målsättning att det utvecklas bedövningsmetoder som senare kan användas och specificeras i KRAVs regelverk.

Omvärldskontext

Det ökande intresset för att hålla ko och kalv tillsammans är ett bra exempel, men det kan vara bra att skriva just så. ”Ko-kalvsystem” är ett begrepp som inte alla känner till.

Mål

Som vi tidigare spelat in så är vi positiva till att KRAVs egna målsättningar är tidsatta och vi är medvetna om att med höga ambitioner så krävs en övergångsperiod och en längre tidsplan. Dock finns det också risker med målsättningar som ligger för långt framåt i tid. Dessa riskerar att bli något som ses som perifert och att inget riktigt ambitiöst arbete för att nå målsättningen kommer igång. Detta är inte ovanligt vad gäller övergångstider i lagstiftningen som måste förlängas för att lantbrukarna inte börjar förändra sina djurhållningssystem i tid då målsättningen varit så långt borta. Vi föreslår att tidsplanerna för de egna målsättningarna ses över en gång till och kortas där så är möjligt.

Vi är positiva till målet om ångestfria slaktmetoder, men föreslår att det ändras till ”slaktmetoder som är smärt- och ångestfria”. Det är bra att målsättningen nu gäller alla djurslag, till skillnad från den tidigare versionen.

Vi är positiva till målet om att unga djur ska få växa upp med sina moderdjur. Dock är skrivningen mycket generell och det kan läsas som att det ska gälla alla djurslag. Vi antar att tanken inte är att det ska gälla till exempel slaktkycklingar, värphöns och fiskar. Om det främst är nötkreatur som menas så bör detta tydliggöras. Att ha ko och kalv tillsammans under en längre tidsperiod är en bra ambition, men tidsplanen är mycket lång. Troligtvis kommer vägledande forskningsresultat de närmsta 2-5 åren då många studier utförs just nu, både i Sverige och Norge. Därmed bör arbetet för att kunna hålla kor med kalvar kunna komma igång ganska snart. Det finns producenter som lyckas bra redan idag, vilket gör att uppfyllandet av målbilden bör kunna tidigareläggas.

För Djurskyddet Sverige,

Åsa Hagelstedt,
Generalsekreterare

Emma Brunberg,
Sakkunnig